

Περιμένοντας την απόφαση για το αίτημα ασύλου του Mohamed A., λίγα λόγια για την Αίγυπτο και τις σχέσεις της με την Ελλάδα

Σύντομο ιστορικό της Αιγύπτου από την αραβική άνοιξη και μετά...

Η Αιγυπτιακή εξέγερση της 25^{ης} Ιανουαρίου το 2011 ήρθε να τονίσει emphatically τα έντονα πεδία των κοινωνικο-ταξικών ανταγωνισμών στο εσωτερικό της χώρας. Η εξέγερση ενάντια στην ασυδοσία του 30χρονου καθεστώτος της κυβέρνησης του Hosni Mubarak, ήρθε από τη μία να διαταράξει για τα καλά τις ισορροπίες που επέτρεπαν στη διαιώνιση ενός καταπιεστικού καθεστώτος, αλλά ταυτόχρονα να προσφέρει έμπνευση σε μία ολόκληρη γενιά για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τις οποίες έρχονται να τους στερήσουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις και άρχουσες τάξεις. Μία έμπνευση που συνέχιζε να εκφράζεται και στα χρόνια που ακολούθησαν, και η οποία βρίσκει πλέον απέναντί της το απολυταρχικό καθεστώς του Αμπντέλ Φατάχ Αλ-Σίσι.

Μετά και την εξέγερση του 2011 και την παραίτηση και φυλάκιση του Στρατηγού Μουμπάρακ τον Φεβρουάριο του ίδιου χρόνου, τη σκυτάλη της διακυβέρνησης της Αιγύπτου ανέλαβε μετά από εκλογές, το Κόμμα της Ελευθερίας και της Δικαιοσύνης, ο πολιτικός τομέας δηλαδή της Μουσουλμανικής Αδελφότητας, με τον Μοχάμεντ Μόρσι επικεφαλής (Ιούνιος 2012). Ένα χρόνο αργότερα (Ιούνιος 2013) ήταν η σειρά του να ανατραπεί από στρατιωτικό πραξικόπημα που έλαβε μέρος με επικεφαλής τον Στρατηγό Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι, εγκαθιδρύοντας ένα νέο απολυταρχικό καθεστώς. Ένα πραξικόπημα που φάνηκε να υποστηρίζεται και από τις δυτικές χώρες, που θορυβήθηκαν από την ύπαρξη ενός ισλαμιστή στην προεδρία της Αιγύπτου. Μίας χώρας που πέρα από τη γεωγραφική σημασία που έχει (βλ. δώρυγα του Σουέζ, Ανατολική Μεσόγειος) αποτελούσε ανέκαθεν και χώρα διαμεσολάβησης του δυτικού με τον μουσουλμανικό κόσμο.

Από τη στιγμή που κατέλαβε την εξουσία το καθεστώς Αλ Σίσι κινήθηκε συντεταγμένα για την παγίωση της εξουσίας του. Προχωρώντας στην επικύρωση της Μουσουλμανικής Αδελφότητας ως τρομοκρατικής οργάνωσης (Δεκέμβριος 2013) αλλά και διώκοντας ποινικά τους αντιφρονούντες του νέου καθεστώτος, προσπαθεί να εγκαταστήσει στο εσωτερικό της χώρας ένα σκληρό σιωπής γύρω από τον δικτατορικό του χαρακτήρα. Οι αστυνομικές και στρατιωτικές αρχές καταστέλλουν βίαια όποιες διαμαρτυρίες εκδηλώνονται ενώ σημαντικό ρόλο έρχονται να παίξουν και τα στρατιωτικά δικαστήρια των οποίων οι αρμοδιότητες επεκτάθηκαν μετά από νόμο που θέσπισε το καθεστώς από τον Οκτώβριο του 2014. Σύμφωνα με έκθεση διεθνούς ΜΚΟ, τα τελευταία δύο χρόνια χρόνια τουλάχιστον 7420 πολίτες έχουν οδηγηθεί ενώπιον των στρατοδικείων.¹

Δεκάδες είναι και οι εκθέσεις² που αναφέρονται στα επίπεδα βίας που χρησιμοποιεί το καθεστώς ενάντια σε αντιφρονούντες. Τα βασανιστήρια στα αστυνομικά τμήματα θεωρούνται καθημερινή τακτική για την απόσπαση ομολογιών, ενώ εξαναγκαστικές εξαφανίσεις, απαγωγές και εξωδικαστικές εκτελέσεις εκατοντάδων πολιτών χρησιμοποιούνται για την εξόντωση των πολιτικών του αντιπάλων.

¹ Human Rights Watch, '7,400 Civilians Tried in Military Courts' 13 April 2016, διαθέσιμο στο <https://www.hrw.org/news/2016/04/13/egypt-7400-civilians-tried-military-courts>

² Human Rights Watch, All According to Plan: The Rab'a Massacre and Mass Killings of Protesters in Egypt, 15 August 2014, ISBN: 978-1-62313-1661, διαθέσιμο στο <http://www.refworld.org/docid/53edbf1c4.html>, Amnesty International, Egypt: 'Officially, You Do not Exist' - Disappeared and Tortured in the Name of Counter-Terrorism, 13 July 2016, available at: <http://www.refworld.org/docid/5786348e4.html>

Στην αντίθετη κατεύθυνση το καθεστώς κινείται σε ότι έχει να κάνει με την απόδοση ευθυνών απέναντι στο καθεστώς Μουμπάρακ. Στις 02 Μαρτίου 2017, ο πρώην πρόεδρος της χώρας απαλλάχτηκε από όλες τις κατηγορίες για τους θανάτους πολιτών κατά την εξέγερση του 2011, οδηγώντας στην αποφυλάκισή του.

Παράλληλα, ακολουθώντας και τα παραδείγματα των ευρωπαϊκών του εταίρων, οι τρομοκρατικές επιθέσεις που έλαβαν μέρος στις αρχές Απριλίου σε χριστιανικές εκκλησίες, χρησιμοποιήθηκαν ως δικαιολογία για την κήρυξη της χώρας σε καθεστώς εκτάκτου ανάγκης.

Για τις σχέσεις Ελλάδας-Αιγύπτου

Πολύς λόγος όμως γίνεται και για την ανάπτυξη των σχέσεων της Αιγύπτου με τα υπόλοιπα κράτη στην ανατολική μεσόγειο, αλλά και ως κράτος δορυφόρος των συμφερόντων της δύσης σε μία σημαίνουσα, γεωπολιτικά, περιοχή. Σχέσεις σημαντικές που οδηγούν στην παροχή από μέρους της δύσης της απαραίτητης υποστήριξης για το καθεστώς σε διμερές επίπεδο αλλά και εντός των διεθνών οργανισμών.

Για το ελληνικό κράτος η στρατηγική επιλογή της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων με το αιγυπτιακό έχει υπάρξει συνεχής παρόλες τις αλλαγές που υπήρξαν σε κυβερνητικό επίπεδο. Από τον Νοέμβριο του 2014, όταν και συναντιόντουσαν ο τότε δεξιός πρωθυπουργός Α.Σαμαράς με τον Αλ Σίσι στην Αθήνα, μέχρι και πριν λίγους μήνες όταν πλέον ο αριστερός πρωθυπουργός Α.Τσίπρας έτρεξε στην Αίγυπτο να το επιβεβαιώσει, τα γεωστρατηγικά συμφέροντα των δύο χωρών κρίνονται κοινά. Συμφέροντα που εκτείνονται από τον ορισμό των ΑΟΖ και την ενέργεια, μέχρι τον έλεγχο της Ανατολικής Μεσογείου και τα εξοπλιστικά προγράμματα. Η ρήξη μάλιστα του καθεστώτος Αλ Σίσι με τον Τούρκο πρόεδρο Τ.Ερντογάν φαίνεται να τον ομορφαίνει ακόμα περισσότερο στα μάτια των εν Ελλάδι συμμάχων του.

Η εδραίωση των σχέσεων αυτών επιβάλλει λοιπόν την αλληλοϋποστήριξη αλλά και την αλληλοσυγκάλυψη ακόμα και αν αυτό σημαίνει παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και κίνδυνο για την απώλεια ανθρωπίνων ζωών

Τις σχέσεις αλληλοσυγκάλυψης μεταξύ των κρατών της Ελλάδας και της Αιγύπτου άλλωστε έρχεται να τις επιβεβαιώσει με τον πλέον απροκάλυπτο τρόπο ο ίδιος ο πρόεδρος της αιγυπτιακής κοινότητας στην Ελλάδα, όταν σε συνέντευξή τον προηγούμενο Απρίλιο είχε δηλώσει χαρακτηριστικά:

«...Η Ελλάδα ήταν η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που υποστήριξε την Αίγυπτο μετά την επανάσταση του 2013 την οποία και επισκέφθηκε ο πρόεδρος Adly Mansour. Η χώρα αυτή δεν χρησιμοποίησε την ορολογία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αντίθεση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, χάρις στην εγγύτητά της στην αιγυπτιακή πραγματικότητα και στην γνώση της για το τι πραγματικά συμβαίνει.»³! Στην ίδια συνέντευξη μάλιστα δεν παρέλειψε να ξεπλύνει και τις ρατσιστικές επιθέσεις εναντίον Αιγυπτίων στην Ελλάδα, τις οποίες αποκάλεσε μεμονωμένα περιστατικά, που οι δράστες δεν γνώριζαν την εθνικότητα των θυμάτων και τα οποία φούσκωσε ο τύπος αλλά και καταδικάστηκαν από την ελληνική κυβέρνηση.

Πρόκειται για τον ίδιο εκπρόσωπο της αιγυπτιακής κοινότητας που βρέθηκε προσκεκλημένος της Ελληνικής Ένωσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο στα γραφεία της ΕΣΗΕΑ, στην οποία και είχε πραγματοποιηθεί παρέμβαση από αλληλέγγυους-ες για την υπόθεση του Mohamed και στη συνέχεια δήλωνε ότι σε απεργία πείνας βρισκόταν Αφγανός μετανάστης και όχι Αιγύπτιος.

³ <http://www.masress.com/elbalad/2162524>

Οι σχέσεις μεταξύ των 2 δύο χωρών δεν μπορούν να αμφισβητηθούν πάνω σε οποιοδήποτε πεδίο και η χορήγηση πολιτικού ασύλου σε Αιγύπτιους πολίτες είναι κάτι που προφανώς δεν συμβαδίζει με αυτές. Το πολιτικό άσυλο άλλωστε ανέκαθεν χρησιμοποιούταν ως εργαλείο άσκησης εξωτερικής πολιτικής από την εκάστοτε χορηγό χώρα. Έτσι και η περίπτωση του πρώην απεργού πείνας Mohamed A. έχει να ξεπεράσει και τα εμπόδια που βάζουν οι στενές σχέσεις των δύο χωρών.

Η επιλογή του Mohamed να μην αποδεχτεί παθητικά την αρχική απόρριψη στο αίτημα ασύλου του, αλλά να διεξάγει έναν αγώνα κάτω από τις πλέον δύσκολες συνθήκες, θέτοντας δημόσια το ζήτημα της περιπτώσεώς του, αλλά στρεφόμενος εκ νέου εναντίον του καθεστώτος Αλ Σίσι κάνει την περίπτωση απόρριψης του νέου αιτήματος απαγορευτική. Είναι εξάλλου γνωστή η μεταχείριση του αιγυπτιακού κράτους σε όσους έχουν αναζητήσει άσυλο σε ξένες χώρες και επιστρέφονται πίσω σε αυτό.

Άμεση χορήγηση ασύλου στον Mohamed A.

Ελευθερία μετακίνησης για όλους-ες

Musaferat

Απρίλιος 2017